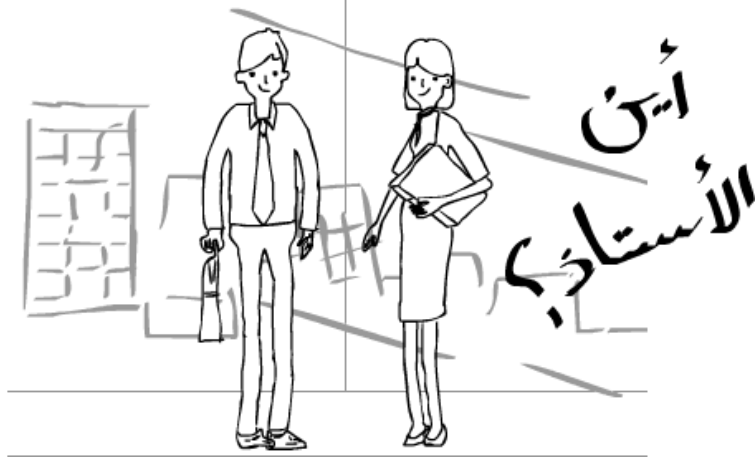

Profesör Nerede? أين الأستاذ؟

YENİ KELİMELER

أَذْهَبُ	Gidiyorum	عَرَبِيَّة	Arapça	لُبْنَان	Lübnan
أُرْدُن	Ürdün	غُرْفَة	Oda	لُبْنَانِيّ	Lübnanlı
أُرْدُنِيّ	Ürdünlü	حَدِيث	Modern	مَتْحَف	Müze
أَظُنُّ	Zannediyorum	سَنَوَات	Yıllar	مَغْرِب	Fas
أَعْرِفُ	Biliyorum	سُودَان	Sudan	مَكْتَبَة	Kütüphane
أَعْمَلُ	Çalışıyorum	شُكْرًا	Teşekkürler	مُنْذُ	...den beri
بَعِيدَة عَنْ	...den uzak	طُفُولَة	Çocukluk	مَوْجُود	Mevcut, var
بَلَى	Tabi ki	عِرَاقِيّ	Iraklı	نَافِذَة	Pencere
تُورِكِيّ	Türk	عَرَبِيّ	Arap		

ÇALIŞMA METNİ 1

- مرحبا، هل أنتم السَّكْرَتِيرَة؟
- لا، لَسْتُ سَكْرَتِيرَة أَنَا أُسْتَاذَة فِي هَذِهِ الْجَامِعَة، لِمَاذَا سَأَلْتُمْ؟
- عَفْوًا، إِسْمِي نَجِيب. أ هَذَا الْمَكْتَبُ لِلسَّيِّدِ فَرِيدٍ؟
- لا، لَيْسَ لَهُ. أَعْمَلُ فِي هَذِهِ الْغُرْفَةِ مُنْذُ سَنَوَاتٍ. هَلْ أَنْتَ مُوظَّفٌ هُنَا؟
- لا، لَسْتُ مُوظَّفًا. وَلَكِنْ أَعْرِفُهُ مُنْذُ طُفُولَتِي. أَنَا صَدِيقٌ لَهُ، جِئْتُ هُنَا لِزِيَارَتِهِ.
- هَلْ أَنْتَ عَرَبِيٌّ؟
- لا، لَسْتُ عَرَبِيًّا. أَنَا رُذْكِيٌّ. وَلَكِنْ أَعْرِفُ الْعَرَبِيَّةَ جَيِّدًا. هَلْ أَنْتَ مِنْ لُبْنَانٍ؟
- لا، لَسْتُ لُبْنَانِيَّةً. أَنَا مِنْ أُرْدُنٍ. أَنَا أُرْدُنِيَّةٌ.
- هَلْ لِلسَّيِّدِ فَرِيدٍ دَرَسٌ الْيَوْمَ؟
- لَا أَعْرِفُ، وَلَكِنْ أَظُنُّ لَيْسَ لَهُ دَرَسٌ الْيَوْمَ.
- أ لَيْسَ هُوَ بِأُسْتَاذٍ فِي هَذِهِ الْجَامِعَةِ؟؟
- بَلَى، وَلَكِنْ الْيَوْمَ لَيْسَ لَهُ أَيُّ دَرَسٍ. رُبَّمَا هُوَ فِي الْمَكْتَبَةِ الْحَدِيثَةِ.
- كَمْ مَكْتَبَةً فِي هَذِهِ الْجَامِعَةِ؟ هَلْ فِيهَا مَكْتَبَتَانِ؟
- لا، لَيْسَ فِيهَا مَكْتَبَتَانِ بَلْ مَكْتَبَةٌ وَاحِدَةٌ إِسْمُهَا الْمَكْتَبَةُ الْحَدِيثَةُ.
- كَيْفَ أَذْهَبُ هُنَاكَ؟ هَلْ هِيَ بَعِيدَةٌ عَنْ هُنَا؟
- لا، لَيْسَتْ بَعِيدَةً، فِي نَهَايَةِ هَذَا الطَّرِيقِ.
- شُكْرًا

- Merhaba, siz sekreter misiniz?
- Hayır, sekreter değilim. Bu üniversitede hocayım. Neden sordunuz?
- Özür dilerim, ismim Necip. Bu ofis Ferit Bey'in mi?
- Hayır, onun değil. Yıllardır bu odada çalışıyorum. Sen burada memur musun?
- Hayır, memur değilim. Fakat onu çocukluğumdan beri tanırım. Bir arkadaşım. Buraya onu ziyaret için geldim.
- Arap mısınız?
- Hayır, Arap değilim. Ben Türküm. Fakat Arapçayı iyi biliyorum. Siz Lübnan'dan mısınız?
- Hayır, Lübnanlı değilim. Ürdün'denim. Ben Ürdünlüyüm.
- Ferid Bey'in bugün dersi var mı?
- Bilmiyorum fakat sanırım onun bugün dersi yok.
- O bu üniversitede hoca değil mi??
- Tabiki, fakat bugün herhangi bir dersi yok. Belki Modern Kütüphanededir.
- Bu üniversitede kaç kütüphane var? İki kütüphane mi var?
- Hayır, iki kütüphane yok, Modern Kütüphane isminde bir kütüphane var.
- Oraya nasıl giderim? Buraya uzak mı?
- Hayır, uzak değil. Bu yolun sonunda.
- Teşekkürler.

Çalışma metniyle alakalı aşağıdaki soruları cevaplayınız

- 1- مَنْ نجيب؟
- 2- هل هو موظف في الجمعة؟
- 3- لماذا ذهب نجيب إلى الجامعة؟
- 4- هل هو يعرف الأستاذ فريدا؟ منذ متى؟
- 5- هل هو عربي؟
- 6- هل الأستاذة لبنانية؟ منذ متى هي تعمل في هذه الجامعة؟
- 7- هل للأستاذ فريد درس اليوم؟
- 8- كم مكتبة لهذه الجامعة؟
- 9- هل المكتبة بعيدة؟
- 10- ما هي "المكتبة" بالعربية؟

AÇIKLAMA

Merhaba, bu dersimizde isim cümlelerinin ليس kullanılarak olumsuz yapılmasını gördükten sonra Arapçada hem şimdiki hem geniş zamanı anlatan Muzari Zaman kavramını tanımaya başlayacağız. Ayrıca iyelik eklerinden de bahsedeceğiz.

İsim cümlelerinde ليس kullanımı

Bir önceki dersimizde isim cümlelerinin ما ile nasıl olumsuz yapıldığını görmütük. Aynı kurallar ليس için de geçerlidir. Şu farkla ki, ليس çekilebilen bir fiildir yani olumsuzlanacak unsurun cinsiyetine ve adedine göre çekimlenerek kullanılır. Aşağıdaki örnekleri dikkatle inceleyiniz:

Recep müdür değildir .	←	لَيْسَ رَجَبٌ مُدِيرًا	Recep müdür değildir .	←	مَا رَجَبٌ مُدِيرًا
Zeynep müdür değildir .	←	لَيْسَتْ زَيْنَبٌ مُدِيرَةً	Zeynep müdür değildir .	←	مَا زَيْنَبٌ مُدِيرَةً
Onlar müdür değiller .	←	لَيْسُوا مُدِيرِينَ	Onlar müdür değiller .	←	مَا هُمْ مُدِيرِينَ

ليس isim cümlelerini olumsuz yapmak için kullanılır. İsim cümlesinin “haber” unsurunu nasb eder¹ ve cümleye “değil / değildir” anlamı katar. Şahıslara göre çekimlenir. Aşağıda çekim tablosunu görebilirsiniz:

Şahıslar	Çoğul	İkil	Tekil	Cinsiyet
Gaib (3.Şahıs)	لَيْسُوا (onlar) değildir	لَيْسَا (ikisi) değildir	لَيْسَ (o) değil	Müzekker (Eril)
	لَيْسْنَ (onlar) değildir	لَيْسَتَا (ikisi) değildir	لَيْسَتْ (o) değil	Müennes (Dişil)
Muhatab (2.Şahıs)	لَيْسْتُمْ (siz) değilsiniz	لَيْسُمَا (ikiniz) değilsiniz	لَيْسَ (sen) değilsin	Müzekker (Eril)
	لَيْسْتُنَّ (siz) değilsiniz	لَيْسْتُمَا (ikiniz) değilsiniz	لَيْسِ (sen) değilsin	Müennes (Dişil)
Mütekellim (1.Şahıs)	لَيْسْنَا (biz) değiliz	لَيْسَا (ikimiz) değiliz	لَيْسُ (ben) değilim	Ortak

Yukarıdaki örneklerden ilkinе bakacak olursak, رَجَبٌ مُدِيرٌ ifadesi bir isim cümlesidir. رَجَبٌ müpteda, مديرٌ kelimesi ise haberder. Cümleinin başına gelen ما veya ليس cümleyi olumsuzlaştırmış ve haberi مَدِيرًا şeklinde nasb etmiştir. ليس isim cümlesinin başında kullanılabileceği gibi, olumsuzlanan unsurdan hemen önce de kullanılabilir:

¹ Nasb etmek, isimlerin son harfinin fetha ile harekelenmesi veya ikillerde لَيْسَ... şeklinde; çoğullarda لَيْسَ... şeklinde bitmesidir. Fiillerde ise muzari fiilin son harfinin fethalanması, ikil, çoğul, müennes versiyonlarında bazı nun harflerinin düşmesidir.

Bu araba güzel **değil**.

← لَيْسَتْ هَذِهِ السَّيَّارَةُ جَمِيلَةً

Bu araba güzel **değil**.

← هَذِهِ السَّيَّارَةُ لَيْسَتْ جَمِيلَةً

SESLİ ALIŞTIRMA (Alistirma-1.15-1)

Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayınız, harekeleyerek Türkçeye çeviriniz.

O yeni bir öğrenci değil.

←

لَيْسَتْ طَالِبَةٌ جَدِيدَةً

←

هِيَ طَالِبَةٌ جَدِيدَةٌ

←

←

هو طالب

←

←

أنت جديدة هنا

←

←

أنت مدير هنا

←

←

هي عربيّة من لبنان

←

←

أنا من الأردن

←

←

أنت في المكتبة

Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayınız, harekeleyerek Türkçeye çeviriniz.

Semir hoca değil.

←

لَيْسَ سَمِيرٌ أَسْتَاذًا

←

سَمِيرٌ أَسْتَاذٌ

←

←

زينب مدرّسة

←

←

فريد في المكتب

←

←

الجامعة بعيدة

←

←

خالد في المكتبة

←

←

سليم من المغرب

←

←

المدير عربيّ

←

←

نجيب في الجامعة

←

←

النافذة جديدة

SESLİ ALIŞTIRMA (Alistirma-1.15-2)

Cümleleri örnekteki gibi soru cümlesine dönüştürüp, harekeleyerek Türkçeye çeviriniz.

Selim öğrenci değil mi?	←	أَلَيْسَ سَلِيمٌ طَالِبًا؟	←	سَلِيمٌ طَالِبٌ
	←		←	الأستاذ من القاهرة
	←		←	هو من بيروت
	←		←	المديرة موجودة هنا
	←		←	المكتب بعيد من الجامعة
	←		←	هذا الكتاب جديد
	←		←	هي طالبة من لبنان
	←		←	أنا عربي
	←		←	أنت من السودان

“...var” anlamı elde edilen şibh-i cümle (cümlemsi)² yapılarında kullanılan ليس , cümleye “... yok” anlamı katar. Bu durumda ليس nin çekimi yapılmaz.

SESLİ ALIŞTIRMA (Alistirma-1.15-3)

Cümleleri örnekteki gibi olumsuz cümleye dönüştürüp, harekeleyerek Türkçeye çeviriniz.

Okulda şu anda öğrenciler var mı?	←	هَلْ فِي الْمَدْرَسَةِ طُلَّابٌ الْآنَ؟
Hayır okulda şu anda öğrenciler yok.	←	لَا، لَيْسَ فِي الْمَدْرَسَةِ طُلَّابٌ الْآنَ
	←	هل في مكتب المديرة طاولة جديدة؟
	←	
	←	هل على الطاولة كتاب؟
	←	

² Şibh-i cümle: Diğer adı “cümlemsi” olan bu yapılar, “Harfi cer + isim” veya “yer/yön zarfları + isim” şeklindeki yapılardır. Şibh-i cümle ile başlayan ve müptedası belirsiz olan isim cümleleri “...var” şeklinde anlam kazanır.

- ← هل للشركة طائرة كبيرة؟
- ←
- ← هل للجامعة مكتبة حديثة؟
- ←
- ← هل لصديقه سيارة جديدة؟
- ←
- ← هل لِنَسِي صديقات عراقيات؟
- ←
- ← هل أمام المتحف مطعم عربي؟

لَيْسَ kullanılırken cümlede haber olan unsurun başına بِ harfi de gelebilir. Bu durumda haber konumundaki kelime kesralanır.

- Bu araba güzel **değil**. ← لَيْسَتْ هَذِهِ السَّيَّارَةُ جَمِيلَةً
- Bu araba güzel **değil**. ← لَيْسَتْ هَذِهِ السَّيَّارَةُ بِجَمِيلَةٍ
- Ben sizin rabbiniz **değil miyim**? ← أَأَنْتَ بِرَبِّكُمْ؟

Muzari (Şimdiki / Geniş) Zaman – 1

Bugüne kadarki derslerimizde hep mazi (geçmiş) zaman üzerinde çalıştık. Bu dersten itibaren yavaş yavaş Arapçada muzari zaman yapısını tanımaya başlayacağız. Muzari zaman hem şimdiki zamanı hem de geniş zamanı kapsayan bir kavramdır. Cümlede duruma göre bazen şimdiki zaman anlamında, bazen de geniş zaman anlamında kullanılır. Mazi zamanda fiil kökünün sonuna gelen şahıs çekim ekleri, muzari zamanda fiilin başına ve sonuna gelir.

Örneğin 1. Şahıs (mütekellim) tekil çekiminde mazi zamanda fiilin sonuna ت eki getiriyorduk. Muzari zamanda ise fiilin başına أ eki getireceğiz. Aşağıdaki tabloyu dikkatle inceleyin:

Çalışıyorum / Çalışırım أَعْمَلُ ← Çalıştım عَمِلْتُ ← عمل

Biliyorum / Bilirim	أَعْرِفُ	←	Bildim	عَرَفْتُ	←	عرف
Zannediyorum / Zannederim	أَظُنُّ	←	Zannettim	ظَنَنْتُ	←	ظنَّ
Gidiyorum / Giderim	أَذْهَبُ	←	Gittim	ذَهَبْتُ	←	ذهب

Bir başka örnek, 1. Şahıs (mütekellim) çoğul çekiminde mazi zamanda fiilin sonuna نَا eki getiriyorduk. Muzari zamanda ise fiilin başına نَ eki getireceğiz. Aşağıdaki tabloyu dikkatle inceleyin:

Çalışıyoruz / Çalışırsınız	نَعْمَلُ	←	Çalıştık	عَمِلْنَا	←	عمل
Biliyoruz / Bilirsiniz	نَعْرِفُ	←	Bildik	عَرَفْنَا	←	عرف
Zannediyoruz / Zannederiz	نَظُنُّ	←	Zannettik	ظَنَنْنَا	←	ظنَّ
Gidiyoruz / Gideriz	نَذْهَبُ	←	Gittik	ذَهَبْنَا	←	ذهب

3. Şahıs (gaib) tekil eril çekiminde mazi zamanda fiilin sonuna herhangi bir ek gelmezken muzari zamanda fiilin başına يَ eki getirilir:

Çalışıyor / Çalışır	يَعْمَلُ	←	Çalıştı	عَمِلَ	←	عمل
Biliyor / Bilir	يَعْرِفُ	←	Bildi	عَرَفَ	←	عرف
Zannediyor / Zanneder	يَظُنُّ	←	Zannetti	ظَنَّ	←	ظنَّ
Gidiyor / Gider	يَذْهَبُ	←	Gitti	ذَهَبَ	←	ذهب

3. Şahıs (gaibe) tekil dişil çekiminde mazi zamanda fiilin sonuna تَ eki getirilirken muzari zamanda fiilin başına تَ eki getirilir.

Çalışıyor / Çalışır	تَعْمَلُ	←	Çalıştı	عَمِلَتْ	←	عمل
Biliyor / Bilir	تَعْرِفُ	←	Bildi	عَرَفَتْ	←	عرف
Zannediyor / Zanneder	تَظُنُّ	←	Zannetti	ظَنَّتْ	←	ظنَّ
Gidiyor / Gider	تَذْهَبُ	←	Gitti	ذَهَبَتْ	←	ذهب

Derslerimiz ilerledikçe muzari zamanın diğer şahıs çekimlerini ve özelliklerini daha yakından tanıyacağız.

Cümleleri örnekteki gibi muzari zamana dönüştürüp, harekeleyerek Türkçeye çeviriniz.

Bu odada çalıştım.	←	عَمِلْتُ فِي هَذِهِ الْغُرْفَةِ
Bu odada çalışıyorum.	←	أَعْمَلُ فِي هَذِهِ الْغُرْفَةِ
	←	عرفتها من الجامعة.
	←	
	←	ذهبت إلى أنقرة
	←	
	←	ذهبنا إلى أنقرة
	←	
	←	عملت زينب في هذه الشركة
	←	
	←	عرف خالد هذا السؤال
	←	
	←	عرفنا هذا الفيلم
	←	
	←	هل عمل مراد هنا؟

Mazi fiilleri olumsuz yapmak için fiilin başına مَا olumsuzluk eki getirilirken, muzari fiilleri olumsuz yapmak için fiilin başına genellikle لَا eki getirilir.

Halid okula gitmedi.	←	مَا ذَهَبَ خَالِدٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ
Halid okula gitmiyor.	←	لَا يَذْهَبُ خَالِدٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ

İyelik Ekleri ...يَّة / ...ي (...lı / ...li)

İyelik ekleri bir kişiyi veya şeyi bir yere veya şeye ait kılmak için kullanılan eklerdir. İsimlerin sonuna getirilir ve sonuna eklendiği ismi sıfatlaştırır.

Lübnanlı (D) لُبْنَانِيَّة	Lübnanlı (E) لُبْنَانِي	←	Lübnan	لبنان
Beyrutlu (D) بَيْرُوتِيَّة	Beyrutlu (E) بَيْرُوتِي	←	Beyrut	بيروت
Arap(a ait) (D) عَرَبِيَّة	Arap(a ait) (E) عَرَبِي	←	Arap	عرب
İstanbulu (D) إِسْطَنْبُولِيَّة	İstanbulu (E) إِسْطَنْبُولِي	←	İstanbul	إسطنبول
Türk(e ait) (D) تُرْكِيَّة	Türk(e ait) (E) تُرْكِي	←	Türk	ترك

İyelik ekleri sadece şehir veya ülke isimleriyle değil, “ait, ...le alakalı, ...sel” anlamında başka isimlerle de kullanılır:

Okula ait, okulluk مَدْرَسِيَّة	←	Okul	مدرسة
Güne ait, günlük يَوْمِي	←	Gün	يوم
Hukuğa ait, hukuksal حُقُوقِي	←	Hukuk	حقوق
Dine ait, dinsel دِينِي	←	Din	دين
İşe ait, işle alakalı عَمَلِي	←	İş	عمل

Aşağıdaki cümleleri Arapçaya çeviriniz

- Dükkanın önünde Lübnanlı bir adam görüyorum. →
- Bugün okulumuza Mısırlı bir bayan öğretmen geliyor. →
- Bu kitabı iki Beyrutludan aldım. →
- İstanbulular İstanbul’da oturur. →
- Sizde günlük taze kahve var mı? →
- Bu dini bir resim mi? →